

နတ်မၤၤ၊ နွဲးနုတ်တဖၣ်

တၢ်စံးတၢ်ကတိၤအကးတဖၣ်

မ့ၢ်တၢ်ကသုဝဲဒၣ်ကးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒဲးလဲၣ်

Inclusion Australia

ဘဉ်းဃးဒီးန့းန့းန့းတဖၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤထီၣ်တၢ်

- ပုၤကိးဂၤဒဲးလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၢ်တလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့တဂၤလၢအသ့ဝဲဒၣ် NDIS န့ၣ်အိၣ်ဒီးခွဲးယၢ်တၢ်ကမၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢအကံၢ်အစီၣ်ပုၤ, ပုၤဖျဲးန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်အံၤအကါဒိၣ်ဝဲလၢပုၤကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်လၢတၢ်ကသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်အခွဲးအယၢ်ဝဲသ့ဝဲ ဒၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အခါလီၤ. တၢ်အံၤပၣ်ဃုာ်တၢ်သ့ကတိၤထီၣ်တၢ်ဒီးတဲဘဉ်ပုၤတဂၤ ဂၤဝဲအသးမ့ၢ်တမံအခါန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးအတၢ်တလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့တဂၤအိၣ်ဒီးခွဲးယၢ်တ မံၤဃီလၢတၢ်ကမၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢအဂ့ၢ်ဒိပုၤအဂၤတဂၤလၢလၢအသိးလီၤ.
- ကးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကမၤစၢၤပုၤလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးအတၢ်တလၢတပျဲတ ဆူၣ်တချ့တဂၤလၢအကမၤလိၣ်န့ၢ်ဘဉ်းအဝဲသ့ၣ်အခွဲးအယၢ်ဒီးကတိၤဘဉ်းတၢ် လၢအကါဒိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဝဲသ့ဝဲဒၣ် NDIS အတၢ်မၤစၢၤအခါန့ၣ်လီၤ.

J ဘဉ်ဃးဒီး "နတၢ်မၤစၢၤ, နခွဲးနယၢ်တဖၣ်" အတၢ်တၢ်ကျဲၤ

- နတၢ်မၤစၢၤ,နခွဲးနယၢ်တဖၣ်"မ့ၢ်ထံကိၢ်အတၢ်တၢ်ကျဲၤတခါလၢအဘဉ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ခိဖျိ Inclusion Australia ဒီးတၢ်ကရၢကရိမၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤလၢအမၤတၢ်လၢပုၤလၢအအိၣ် ဒီးတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးအတၢ်တလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့ၤဒီးပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- အမၤစၢၤပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့ၤလၢကနၢ်ပၢ်အဝဲသ့ၣ်အ ခွဲးယၢ်"ဖဲသ့ဝဲဒ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢအဘဉ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအိၣ်ခိဖျိ NDIS န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်တၢ်ကျဲၤအံၤဘဉ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအိၣ်ခိဖျိ NDIS Quality and Safeguards Commission န့ၣ်လီၤ. အသ့ၣ်ထီၣ်အသးလၢတၢ်မၤလၢအဘဉ်တၢ်စးထီၣ်အိၣ် ဖျိ NSW Council for Intellectual Disability (CID) ဒီး South Australian Council on Intellectual Disability (SACID) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မု်တၢ်ကသူကးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒဲလဲၣ်

- ပမၤကဲထီၣ်ကးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢတၢ်ကမၤစၢၤပုၤကညီၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ၤတဖၣ်လၢအကဆိကမိၣ်တၢ်ဒီးကတိၤဘၣ်ဃးအဝဲသ့ၣ်အခွဲအယာ်ဖဲသ့ၣ်ဒၣ်သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ၤအခါလီၤ.
- ကးအိၣ်ဝဲဒၣ် ၄ ကလုာ်လီၤ-
 - တၢ်ဂ့ၢ်အတၢ်ကဲထီၣ်အသးအကးတဖၣ်-ဖးဘၣ်ပုၤကညီၤတဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤလၢတၢ်အိၣ်သးတဒိသိးလိာ်အသးအပူၤန့ၣ်လီၤ.
မု်ပကမၤတၢ်မနုၤလဲၣ်.
 - ခွဲယာ်အကးတဖၣ်-မၤလိဘၣ်ဃးန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အခိပညီအိၣ်လၢနဂီၢ်ဒဲလဲၣ်.
 - တၢ်သံက့ၢ်အကးတဖၣ် - ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဃးနတၢ်မၤစၢၤဒီးတၢ်လၢအကါဒိၣ်လၢနဂီၢ်မု်မနုၤလဲၣ်တက့ၢ်.
 - ကးလၢအဘၣ်မ့တမ့ၢ်ကမၣ်တဖၣ် - တၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်နီၢ်ဘၣ်ဃး NDIS ခိၣ်မံးရှၢၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤလၢအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အကမၣ်မ့တမ့ၢ်အဘၣ်ဧါ.
- နသ့ၣ်ဒၣ်ကးတဘျီ, ကးအကလုာ်တခါမ့တမ့ၢ်တၢ်အဒါဒိတဒါန့ၣ်သ့လီၤ.
- ဖးဘၣ်ကးတဖၣ်တပူၤဃီဒီးဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်လၢအကါဒိၣ်လၢနဂီၢ်မု်မနုၤလဲၣ်တက့ၢ်.

၄

တၢ်ဂ့ၢ်အတၢ်ကဲထီၣ်အသးအကးတဖၣ်

- ကးတဘျီၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်တဲအဖျီၣ်လၢအဘျီၣ်ဃးဒီးပှၤတဂၤသ့ဝဲဒၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖးဘၣ်ကးတဘျီၣ်ဒီးဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်တဲတက့ၢ်.
- ဃုာ်ဒီးပှၤအဂၤတဂၤမ့တမ့ၢ်ဃုာ်ဒီးပှၤဒီတဖၣ်, ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ်.
 - မ့ၢ်နဆိကမိၣ်လၢပှၤတဂၤအံၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဒ်လဲၣ်.
 - ဖဲနမ့ၢ်ပှၤတဂၤအံၤနကတူၢ်ဘၣ်ဒ်လဲၣ်.
 - လၢတၢ်အိၣ်ဃးဒ်အံၤအပူၤမ့ၢ်နကမၤမနုၤလဲၣ်.
 - လၢတၢ်ကမၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်, မ့ၢ်နကတိၤတၢ်ဒီးမတၤသ့လဲၣ်.

၅ တပ်ခွဲတပ်ဟ်အကးတဖၣ်

- ကးတဘၣ်စုၣ်စုၣ်န့ၣ်အဘၣ်ဃးဒီးန့ၣ်ခွဲတပ်ဟ်ဖဲသ့ဝဲဒၣ်တပ်မၤစၤအတပ်ဖဲတပ်မၤအခါလီၤ.
- ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃးခွဲတပ်ဟ်လၢအအိၣ်လၢကးအလီၤတက့ၢ်. တပ်အံၤအခိပညီအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢနဂီၢ်ဒဲလဲၣ်.
- ဖးဘၣ်တပ်အဒိအတံာ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢကးအလီၤခံတက့ၢ်.
- မ့ၢ်န့တပ်မၤစၤအိၣ်ထွဲန့ခွဲတပ်ဟ်တဖၣ်ဒါ.
ဖဲမ့ၢ်တမၤစၤန့ၣ်အခါမ့ၢ်န့ကကတိၤတၢ်ဒီးမတၤလဲၣ်.

၆ တပ်သံကွပ်အကားတဖန်

- ကားတဘွဲ့စဉ်စဉ်အိပ်ဒီးတပ်သံကွပ်တခါလၢအဘဉ်ဃးဒီးနၢဒီးနတပ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ.
- ဖးဘဉ်တပ်သံကွပ်ဒီးဆိကမိဉ်ထီဉ်ဘဉ်ဃးနကစၢ်အတပ်မၤစၢၤတဖန်တက့ၢ်.
- ဆိကမိဉ်ထီဉ်တပ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဘဉ်ဃးနတပ်မၤစၢၤတဖန်ဒီးတပ်လၢအကါဒိဉ်လၢနဂီၢ်တက့ၢ်.
- တပ်စံးဆၢလၢအကမဉ်တအိဉ်ဘဉ်. တပ်စံးဆၢတဖန်မ့ၢ်တပ်လၢအဘဉ်ဃးဒီးနၢလီၤ.

၇ ကမန်မုတမ္မာအဘဉ်အကးတဖဉ်

- ကးတဘဉ်တုဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်နီၢ်တခါလၢအဘဉ်ဃးဒီး NDIS အခိဉ်မံးရှၢဉ်ဒီး တၢ်မၤစၢၤအဂၤတဖဉ်လၢအမၤစၢၤဆိဉ်ထွဲန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်တဖဉ်သ့န့ၣ်လီၤ.
- ဆိကမိဉ်ထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်နီၢ်တက့ၢ်. မ့ၢ်အကမန်မုတမ္မာအဘဉ်လဲဉ်.
- သူနကးလၢတၢ်ကမၤလိအါထီဉ်ဘဉ်ဃးန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်တဖဉ်တက့ၢ်.
- သူနလီတဲစိစိစုလၢတၢ်ကဒိလီၤ QR အနီၢ်ဂံၢ်လၢကးတဘဉ်တုဉ်အလိၤလၢလီပှၢ် ယဲၤဘျးစဲလၢအမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအကဲတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

၈ တ်သ့ၣ်ညါဟ်ပနီၣ်စံးဘျးစံးဖှိၣ်

ပအဲၣ်ဒီးစံးဘျးဘၣ်ပှၤကိးဂၤဒဲးလၢအမၤတ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်တိၢ်ကျဲၤတခါအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.
တၢ်အံၤဟ်ဃုာ်ပကရၢဖိလၢအအိၣ်လၢအိးစၢတြဲၤလၢတဖၣ်ဒီးပှၤကိးဂၤဒဲးလၢအဘၣ်ထွဲ
တ့ၢ်ဒီး 'Your Service, Your Rights' Facilitator Network န့ၣ်လီၤ.

ပအဲၣ်ဒီးစံးဘျးဘၣ်စ့ၢ်ကိးပတံၤသကိးတဖၣ်လၢအမၤတၢ်ဒီး First People's
Disability Network (FPDN), National Ethnic Disability Alliance (NEDA),
Disability Advocacy Service Inc. လၢအအိၣ်လၢ Alice Springs, ဒီး ACT
Down Syndrome Association တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

Inclusion Australia

© Inclusion Australia 2024